

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

**МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН
2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ХҮРЭЭНИЙ МЭДЭГДЭЛ,
2027-2028 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨӨЛЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛЬД
ӨӨРЧЛӨЛТ ОРУУЛАХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН
ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТАНИЛЦУУЛГА**

УЛААНБААТАР ХОТ

2026 ОН

1. МАКРО ЭДИЙН ЗАСГИЙН НӨХЦӨЛ БАЙДАЛ, ТӨСӨӨЛӨЛ

1.1. Монгол Улсын эдийн засгийн 2025 оны гүйцэтгэл

1.1.1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

ДНБ 2025 онд нэрлэсэн дүнгээр 89.9 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 11.5 хувиар, бодит дүнгээр 34.3 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 6.8 хувиар тус тус өслөө. Эдийн засгийн өсөлт өмнөх оны мөн үеэс 1.7 нэгж хувиар нэмэгдэхэд хөдөө аж ахуйн салбарын сэргэлт болон уул уурхай, барилга, боловсруулах салбаруудын тогтвортой өсөлт голлон дэмжсэн бол худалдааны салбар агшсан нь өсөлтийг сааруулав.

Уул уурхайн салбар 2025 онд 10.6 хувиар өсөж, нийт эдийн засгийн өсөлтийн 1.4 хувийг бүрдүүлэв. Нүүрс олборлолт 95.5 сая тоннд хүрч 0.4 хувиар, зэсийн баяжмал 2.1 сая тоннд хүрч 36 хувиар, төмрийн хүдэр 8.8 сая тоннд хүрч 31.8 хувиар, алт 13.1 тоннд хүрч 4.1 хувиар өссөнөөр салбарын өсөлтийг тэтгэлээ. Харин газрын тос олборлолт 8 улирал дараалан буурч 3.8 сая тонн болсноор уул уурхайн салбарын өсөлтийг сааруулав. Уул уурхайн салбарын өсөлтийг дагасан тээврийн салбар 2025 онд 4.8 хувиар өсөж, эдийн засгийн өсөлтийн 0.3 нэгж хувийг бүрдүүлэв. Өсөлтөд бүх төрлийн тээврээр нийт 146.4 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх оноос 10.3 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөллөө. Үүнээс төмөр замын ачаа тээвэр 50 сая тоннд хүрч 8.7 хувиар, авто замын ачаа тээвэр 96.5 сая тоннд хүрч 10 хувиар, агаарын тээврийн ачаа 12.5 мянган тоннд хүрч 20 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна.

Уул уурхайн бус салбар 6.3 хувиар өсөж, нийт эдийн засгийн өсөлтийн 5.4 нэгж хувийг бүрдүүлэв. Хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлт сэргэж, барилга, боловсруулах, эрчим хүчний салбарын өсөлт эрчимжлээ. Үйлчилгээний салбаруудын өсөлтийн эрчим алгуур саарч байгаа бол худалдааны салбар оны эцэст агшилттай гарав.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбар 2025 онд 4.6 хувиар агшиж, нийт эдийн засгийн өсөлтийг 0.6 нэгж хувиар саарууллаа. Худалдааны салбарын нэрлэсэн борлуулалтын орлого 69.3 их наяд болж 0.6 хувиар өссөн байна. Түүнчлэн мэдээлэл холбооны салбар дахь хөрөнгө оруулалт, сүлжээний бүтээн байгуулалт үргэлжилснээр тус салбар 2025 онд 7.2 хувиар өссөн бол үйлчилгээний бусад салбар 1.5 хувиар саарсан байна.

Барилгын салбарын үйлдвэрлэл 2025 онд өмнөх оноос 15.9 хувиар өсөж, нийт эдийн засгийн өсөлтийн 0.5 нэгж хувийг бүрдүүлэв. Салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтийг Улаанбаатар хот дахь эмнэлэг, сургууль, цэцэрлэгийн барилга, байгууламж болон Багахангай-Хөшигийн хөндий чиглэлийн төмөр замын бүтээн байгуулалтын ажлууд, Сэлэнгэ аймаг дахь 70 МВт хүчин чадал бүхий дулааны цахилгаан станц болон аймаг, нийслэлийн авто замын бүтээн байгуулалтын ажлууд зэрэг нь голлон тэтгэлээ.

Хөдөө аж ахуйн салбар 2025 онд 33.2 хувиар өсөж, нийт эдийн засгийн өсөлтийн 2.9 нэгж хувийг бүрдүүллээ. Тухайлбал бойжсон төлийн тоо толгой 21.7 саяд хүрч (төл бойжилт 96.5 хувь) өмнөх оны мөн үеэс 5.5 сая толгой малаар нэмэгдэж, том малын зүй бус хорогдол 359 мянга болж, өмнөх оны мөн үеэс 9 сая толгой малаар буурснаар хөдөө аж ахуйн салбарын 90 орчим хувийг бүрдүүлдэг мал

аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтийн эрчмийг голлон дэмжлээ. Харин газар тариалангийн салбарын хувьд оны эхний хагаст тариалангийн гол бүс нутгаар олон жилийн дунджаас бага хур тунадас унаснаар нийт хураасан үр тариа өмнөх оноос 148.6 мянган тонн, төмс 137.3 мянган тонн, хүнсний ногоо 42.5 мянган тонн, тэжээлийн ургамал 61 мянган тонноор тус тус буурсан байна. Хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлтийг даган боловсруулах салбарын өсөлт эрчимжиж, 2025 онд 10 хувиар өслөө. Үүнд хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл болон төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл¹ боловсруулах салбарын өсөлтийг голлон дэмжсэн байна.

Эрчим хүчний салбарын өсөлт тогтвортой хадгалагдаж 10.2 хувиар өссөнөөр нийт эдийн засгийн өсөлтийн 0.2 нэгж хувийг бүрдүүлэв. Үүнд шинээр ашиглалтад орсон Тосон, Бөөрөлжүүт зэрэг ДЦС-уудын үйлдвэрлэлийн өсөлт голлон нөлөөллөө. Ингэснээр цахилгаан эрчим хүч үйлдвэрлэл 9.6 тэрбум кВт цагт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 10.1 хувиар, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл 17.3 сая Гкалд хүрч, 8.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

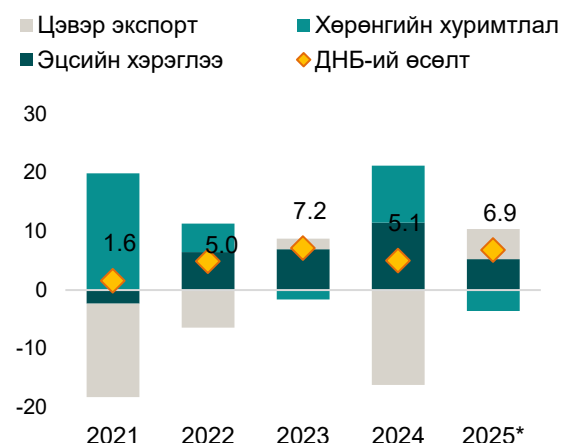
Эрэлт талаас эдийн засгийн өсөлт 2025 онд 6.9 хувьд хүрч, өмнөх жилээс эрчимжив. Уул уурхайн салбарын үйл ажиллагааны идэвх хадгалагдаж, экспорт нэмэгдсэний зэрэгцээ импортын хэмжээ буурснаар цэвэр экспорт 2025 онд 12 хувиар өсөж, эдийн засгийн өсөлтийг голлон дэмжлээ. Мөн эдийн засгийн дотоод идэвх сайн байж эцсийн хэрэглээ 5.7 хувиар өсөж, нийт өсөлтийг дэмжлээ. Үүнд төрийн хэрэглээ буурсан хэдий ч өрхийн бодит орлогын өсөлт оны турш тогтвортой хадгалагдсанаар өрхийн хэрэглээ 2025 онд 9.2 хувиар өсөж, эцсийн хэрэглээг голлон дэмжив. Өрхийн хэрэглээ өсөхөд төрийн албан хаагчийн цалин хөлс, тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээг 2025 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн инфляцын түвшинтэй уялдуулж нэмэгдүүлэх шийдвэр нөлөөтэй байж өрхийн цалин хөлсний орлого 2025 оны улирлын дунджаар 4 хувьд тогтвортой хадгалагдаж, өрхийн орлогын өсөлт оны турш тогтвортой байв. Түүнчлэн хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн өсөлтийн нөлөөгөөр өрхийн хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний орлого нэмэгдэж, өрхийн орлогыг дэмжив. Харин үндсэн хөрөнгийн хуримтлал өссөн хэдий ч эргэлтийн хөрөнгө буурснаар нийт хөрөнгийн хуримтлал эдийн засгийн өсөлтийг хязгаарлах нөлөө үзүүлээ. Эргэлтийн хөрөнгө буурахад нүүрсний үнийн бууралттай холбоотой овоолгын үнэлгээ буурсан, худалдаа, үйлчилгээний үйл ажиллагаа удааширч татан авалт багассан зэрэг хүчин зүйл нөлөөлөв.

¹ Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлд цемент, шохой, бетон, цемент болон гипсээр хийсэн бусад материал, чулуу засах, чулуун тавилга, галд тэсвэртэй бүтээгдэхүүн, барилгын шавран материал зэрэг үйлдвэрлэл орно.

Хүснэгт 1.1 Эдийн засгийн өсөлтийн бүтэц

Үзүүлэлт	2021	2022	2023	2024	2025
ДНБ	1.6	5.0	7.4	4.9	6.8
ХАА	-0.8	1.7	-1.3	-3.6	2.9
Уул уурхай	0.1	-2.1	2.6	1.4	1.4
Боловсруулах	-0.1	0.5	0.4	-0.1	0.7
Цахилгаан, ус	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2
Барилга	-0.9	0.2	0.1	0.3	0.5
Худалдаа	0.6	1.1	0.8	0.7	-0.6
Тээвэр	-0.3	0.4	1.8	1.3	0.3
Бусад	1.5	1.7	2.1	2.8	1.0
Цэвэр татвар	1.3	1.4	0.8	2.0	0.0

Зураг 1.1 Эдийн засгийн өсөлтийн бүтэц

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

1.1.2. Хэрэглээний үнийн түвшин, мөнгөний бодлогын үндсэн үзүүлэлт

Инфляц 2025 онд дунджаар 8.6 хувьд хүрч өмнө жилээс 2.4 нэгж хувиар өссөн бол оны эцэст 7.5 хувь болж өмнөх оны мөн үеэс 0.9 нэгж хувиар буурснаар төв банкны зорилтот интервалд орлоо.

Жилийн дундаж инфляцыг хүнсний болон хүнсний бус ангиллаар харвал, инфляцын 2.4 нэгж хувь нь хүнсний, 6.2 нэгж хувь нь хүнсний бус барааны үнийн өсөлтөөс шалтгаалсан байна. Оны эхний 7 сард хүнсний барааны үнийн өсөлт нийт инфляцын дунджаар 23 орчим хувийг бүрдүүлсэн бол, 8 дугаар сараас өсөж сүүлийн 5 сард дунджаар 35 орчим хувь болсон байна. Үүнд 2025 оны гангийн нөлөөгөөр хураасан ургацын хэмжээ бага гарч, хүнсний ногооны үнэ өссөн нь нөлөөлсөн байна.

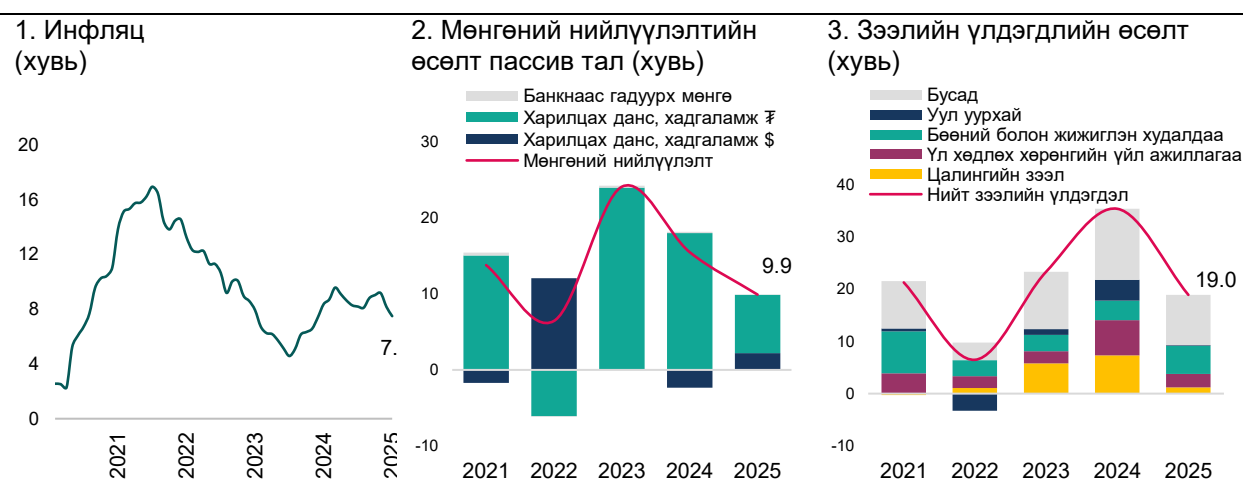
Инфляцыг импортын, дотоодын ангиллаар харвал, 2.3 нэгж хувь нь импортын гаралтай барааны үнийн өсөлт, 6.3 нэгж хувь нь дотоодын бараа, үйлчилгээний үнийн өсөлтөөр тайлбарлагдаж байна. 2025 онд импортын гаралтай барааны инфляц хэлбэлзэл бага байсан нь валютын зах зээл харьцангуй тогтвортой байсантай холбоотой байна.

Инфляцыг эрэлт, нийлүүлэлтийн ангиллаар харвал, 5.1 нэгж хувь нь эрэлтийн гаралтай, 3.5 нэгж хувь нь нийлүүлэлтийн гаралтай барааны үнийн өсөлт байв. Цахилгааны төлбөр болон шатахууны үнийн өсөлтийн нөлөөнөөс үүдэлтэйгээр нийлүүлэлтийн шалтгаантай инфляц өссөн бол эрэлтийн инфляц оны турш саарч, оны эхний улиралд бодлогын хүүг чангаруулах, оны сүүл хагаст зардал бууруулах төсвийн тодотгол хийх зэрэг төсөв, мөнгөний бодлогын арга хэмжээнүүд инфляцын дарамтыг бууруулахад хувь нэмэр оруулсан байна.

Мөнгөний нийлүүлэлт 2025 оны эцэст 46.8 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 9.9 хувиар өслөө. Арилжааны банкнуудын зээлийн үлдэгдэл 2025 оны эцэст 43.8 их наяд төгрөгт хүрснээр, зээлийн өсөлт 19.0 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд саарсан байна. Зээлийн өсөлтөд цалин, үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа болон уул уурхайн салбарын зээлийн өсөлт голлон нөлөөллөө.

Эх үүсвэр талаас төгрөгийн эх үүсвэр нэмэгдсэн нь мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтөд голлон нөлөөлөв. Тухайлбал, мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлтийн 7.6 нэгж хувийг төгрөгийн харилцах, хадгаламж, 2.2 нэгж хувийг гадаад валютын харилцах, хадгаламж тус тус бүрдүүлсэн байна.

Зураг 1.2 Инфляц, мөнгөний нийлүүлэлт, зээлийн үлдэгдэл

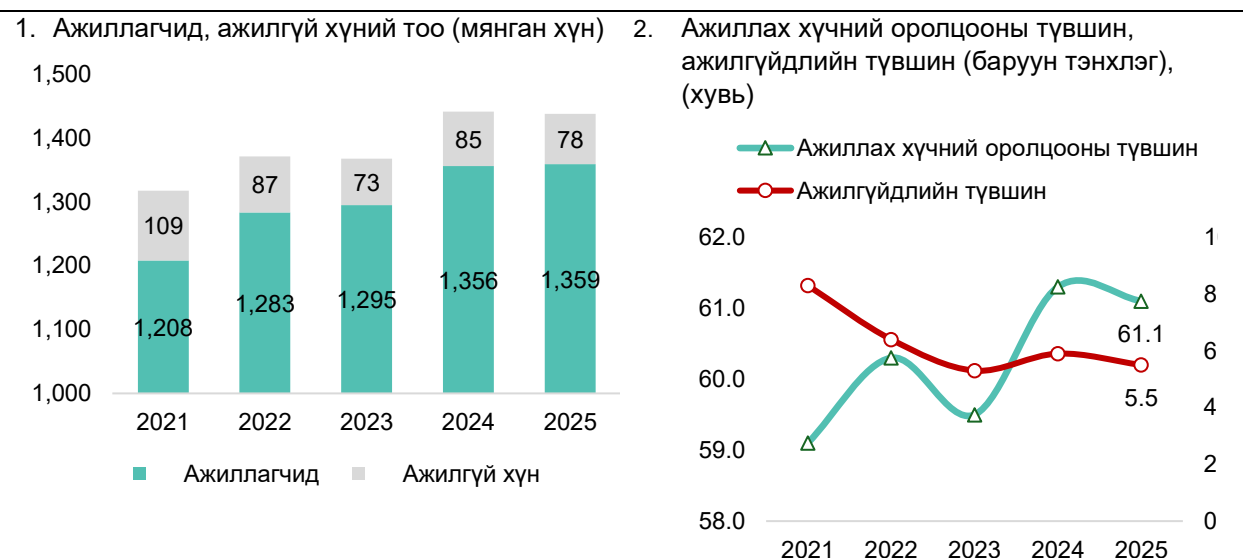

Эх сурвалж: Монголбанк

1.1.3. Ажил эрхлэлт, ажилгүйдлийн түвшин

2025 оны байдлаар ажиллагчдын тоо 1 сая 359 мянгад хүрч, өмнөх оноос 3.3 мянган хүнээр буюу 0.2 хувиар өссөн байна. Харин ажилгүй иргэдийн тоо 78.4 мянга болж өмнөх оноос 8.3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Ингэснээр ажилгүйдлийн түвшин 5.5 хувь болж буурсан бол ажиллах хүчний оролцооны түвшин 61.1 хувьд хүрч, хөдөлмөрийн зах зээлийн идэвх тогтвортой хадгалагдсан байна.

Зураг 1.3 Ажил эрхлэлтийн үзүүлэлтүүд

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

1.1.4. Нэгдсэн төсөв

Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого 2025 оны гүйцэтгэлээр 30,303.2 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 632.3 тэрбум төгрөг буюу 2.1 хувиар өсөж, батлагдсан дүнгээс 1,428.4 тэрбум төгрөг буюу 4.5 хувиар дутуу гүйцэтгэлтэй гарлаа.

Эдийн засгийн ерөнхий идэвхжил сэргэж, дотоодын үйлдвэрлэл, үйлчилгээний борлуулалт тэлсэнтэй холбоотойгоор хөдөлмөр эрхлэлт нэмэгдэж, дундаж цалингийн өсөлтийн нөлөөгөөр нийгмийн даатгалын орлого 891.3 тэрбум

төгрөгөөр буюу 18.8 хувиар, НӨАТ 340.6 тэрбум төгрөгөөр буюу 5.8 хувиар тус тус өссөн нь орлогын өсөлтөд гол нөлөө үзүүлсэн.

Төсвийн нийт зарлага 2025 оны гүйцэтгэлээр 31,331.0 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оноос 0.1 хувиар өссөн гүйцэтгэлтэй гарсан. Нийт зардлын 77.4 хувийг урсгал зардал, 22.6 хувийг хөрөнгийн зардал бүрдүүлж байна. Урсгал зардлын 25.7 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл, урамшууллын зардал, 16.1 хувийг төсвийн байгууллагын хэвийн үйл ажиллагаатай холбоотой зардал, 6.4 хувийг гадаад, дотоод зээлийн хүүгийн төлбөр, 3.3 хувийг төрөөс иргэн, аж ахуй нэгжид олгох хөнгөлөлт татаас, урсгал шилжүүлэг 48.5 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл 2025 оны гүйцэтгэлээр -1,027.9 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарахад нүүрсний үнийн бууралттай холбоотойгоор АМНАТ болон ААНОАТ-ын орлого буурснаар төсвийн орлого төвлөрүүлэлт саарсан нь голлох нөлөө үзүүллээ. Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл ДНБ-ий 1.1 хувьтай тэнцэх хэмжээний алдагдалтай гарсан нь Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.9-д заасан зорилтот түвшний үзүүлэлтийг хангасан байна.

Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн үлдэгдэл 2025 оны жилийн эцсийн гүйцэтгэлээр 35.4 их наяд төгрөг буюу нэрлэсэн ДНБ-ий 39.4 хувь хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 2.0 их наяд төгрөгөөр өссөн байна. Засгийн газрын нийт өрийн 25.3 хувийг гадаад үнэт цаас, 65.2 хувийг гадаад зээл, 1.9 хувийг дотоод үнэт цаас үлдсэн 7.6 хувийн бусад өр төлбөр бүрдүүлж байна.

Орон нутгийн нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл 2025 оны гүйцэтгэлээр 2.5 их наяд төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үеэс 1.7 хувиар буурлаа. Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас 2024 оны 4 дүгээр улиралд нийт 798.0 тэрбум төгрөгийн дотоод үнэт цаасыг “Бөөрөлжүүтийн ДЦС-ыг барих төсөл”, “Батарей хуримтлуурын төсөл” болон Улаанбаатар хотын авто зам, замын байгууламжийн засвар, шинэчлэлийн ажил төслүүдийг санхүүжүүлэх зорилгоор гаргасан. Харин Сэлбэ дэд төв”-ийн төслийг санхүүжүүлэх хүрээнд 500.0 сая ам.долларын гадаад үнэт цаасыг олон улсын зах зээлд арилжаалсан.

1.1.5. Гадаад худалдааны урсгал тэнцэл

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2025 онд 27.0 тэрбум ам.долларт хүрсэн бол гадаад худалдааны тэнцэл 4.4 тэрбум ам.долларын ашигтай гарлаа.

Экспорт 2025 онд 15.8 тэрбум ам.долларт хүрч, өмнөх оны түвшинд хадгалагдав. Нүүрс, зэсийн баяжмал, төмрийн хүдрийн экспортын биет хэмжээ өссөн нь нүүрсний үнийн бууралтаас шалтгаалсан экспортын орлогын алдагдлыг нөхлөө.

Уул уурхайн гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт 14.6 тэрбум ам.долларт хүрч, өмнөх оны түвшинд байна. Уул уурхайн биржээр арилжаалсан бүтээгдэхүүнийг хилийн боомтоор саадгүй нэвтрүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хил, гаалийн үйл ажиллагааг цахимжуулснаар нүүрсний экспорт 90.0 сая тоннд хүрч, өмнөх оноос 7 хувиар өссөн байна. Түүнчлэн далд уурхайн олборлолт нэмэгдэж, тээвэр зохион байгуулалт сайжирсантай холбоотойгоор зэсийн баяжмалын экспортын хэмжээ өмнөх оноос 35 хувиар, төмрийн хүдрийн экспорт 17 хувиар тус тус өсөж, нүүрсний үнийн бууралтаас үүдэлтэй орлогын алдагдлыг нөхсөн байна.

Уул уурхайн бус экспорт 1.2 тэрбум ам.долларт хүрч, өмнөх оноос 5.3 хувиар өсөв. Үүнээс хөдөө аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт 705 сая ам.долларт хүрч 9 хувиар, аж үйлдвэрийн салбарын экспорт 378 сая ам.долларт хүрч 5 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. Боловсруулах салбарын өсөлтийн нөлөөгөөр ноолуур, мах болон аж үйлдвэрийн зарим бүтээгдэхүүний экспорт нэмэгдсэн. Түүнчлэн түүхий ноолуурын экспортод хязгаарлалт тавьж, самнасан ноолуурын үйлдвэрлэлийг дэмжсэн бодлогын үр дүнд ноолуурын экспортын орлого өсөхөд эерэг нөлөө үзүүлжээ.

Зураг 1.4 Гадаад худалдааны үзүүлэлт

Эх сурвалж: Гаалийн ерөнхий газар

Тэмдэглэл: Импортын бараа, бүтээгдэхүүнийг хэрэглээний зориулалтаар ангилав.

Импорт 2025 онд 11.4 тэрбум ам.долларт хүрч өмнөх оноос 2.3 хувиар буурсан байна. Үүнээс хэрэглээний бүтээгдэхүүний импорт 2 хувиар, аж үйлдвэрлэлийн орц бүтээгдэхүүний импорт 1 хувиар, хөрөнгө оруулалтын зориулалттай бүтээгдэхүүний импорт 3.9 хувиар тус тус буурсан байна.

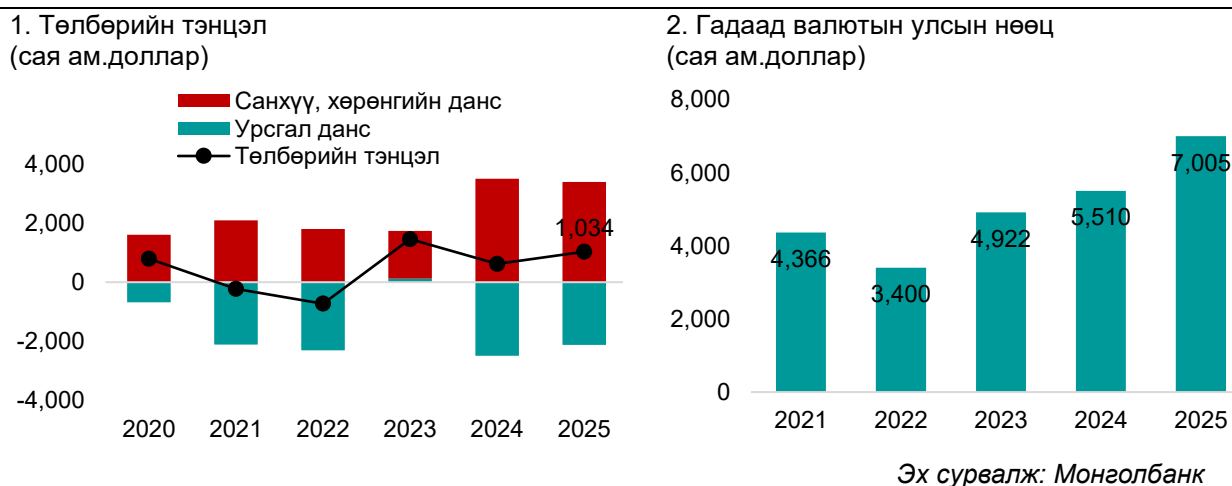
Импортыг бүтцээр нь авч үзвэл хөрөнгө оруулалтын зориулалттай бүтээгдэхүүн 41 хувь буюу 4.7 тэрбум ам.доллар, хэрэглээний бүтээгдэхүүн 36 хувь буюу 4.1 тэрбум ам.доллар, аж үйлдвэрлэлийн орц бүтээгдэхүүн 22 хувь буюу 2.5 тэрбум ам.долларыг тус тус бүрдүүлж байна

1.1.6. Төлбөрийн тэнцэл

Экспортын өсөлтийн нөлөөгөөр барааны худалдааны ашиг өмнөх оноос 1.0 тэрбум ам.доллараар өссөнөөр урсгал дансны тэнцэл 2025 онд 2.1 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны гүйцэтгэлтэй харьцуулахад алдагдал буурсан байна. Мөн санхүүгийн дансны ашиг өмнөх оны түвшинд хадгалагдсанаар 2025 онд төлбөрийн тэнцэл 1.0 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, гадаад валютын нөөц оны эцэст 7.0 тэрбум ам.долларт хүрч нэмэгдлээ.

Хөгжлийн банк гадаад зах зээлд шинэ бонд гаргаж, 376 сая ам.долларын цэвэр эх үүсвэр татсан бөгөөд уул уурхайн компаниудын экспортын урьдчилгаа болон импортын худалдааны зээлийн дотогшлох урсгал өссөн зэргээс шалтгаалан гадаад валютын орох урсгал нэмэгдэж, санхүүгийн данс 2025 онд 3.3 тэрбум ам.долларын ашигтай гарлаа.

Зураг 1.5 Төлбөрийн тэнцэл, гадаад валютын нөөц

1.1. Монгол Улсын эдийн засгийн 2026 оны хүлээгдэж буй гүйцэтгэл

1.2.1. Дэлхийн эдийн засгийн төлөв

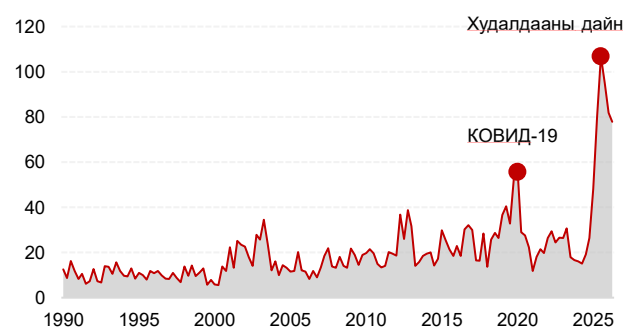
Сүүлийн жилүүдэд дэлхийн улс орнуудад бодлогын болон бүтцийн өөрчлөлтүүд явагдаж, худалдаа, хөрөнгө оруулалтын урсгал эрчимтэй өөрчлөгдөж буй энэ цаг үед дэлхийн улс төр, эдийн засгийн өрнөлд тодорхой бус байдал эрчимтэй нэмэгдэж байна. ОУВС дэлхийн эдийн засгийн өсөлт 2026 онд 3.0 хувь, 2027 онд 3.4 хувь буюу цар тахлын өмнөх 3.7 хувийн дундаж өсөлтөөс бага байхаар төсөөлж байна. БНХАУ-ын үл хөдлөх салбарын уналт, ОХУ-Украины дайн болон Ойрх Дорнодын тогтворгүй байдал зэрэг эдийн засаг, геополитикийн тогтворгүй байдал зэрэг нь дэлхийн эдийн засгийн идэвхжилийг хязгаарлах, инфляцыг өдөөх эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна.

Хүснэгт 1.2 Дэлхийн эдийн засгийн өсөлтийн төсөөлөл

	2025	2026*	2027*
ОУВС (%)	3.5	3.0	3.4
Дэлхийн банк (%)	2.9	2.5	2.8
OECD (%)	3.4	2.8	3.1

Эх сурвалж: Дэлхийн эдийн засгийн төлөвийн тайлангууд, 2026 оны 6-7 дугаар сар

Зураг 1.6 Дэлхийн тодорхой бус байдлын индекс

Эх сурвалж: World Uncertainty Index

БНХАУ: БНХАУ-ын эдийн засгийн өсөлт 2026 оны эхний хагаст 4.7 хувьд хүрч, тус улсын засгийн газрын зорилтод түвшинд байгаа хэдий ч үл хөдлөх хөрөнгийн салбар уналттай, дотоод эрэлт сул хэвээр байгаа нь эдийн засгийн идэвхжилийг хязгаарлаж байна. Тус улсын засгийн газраас эдийн засгийн идэвхжилийг нэмэгдүүлэх хүрээнд хэрэглээг дэмжихэд чиглэсэн татаас, урамшуулал, татварын дэмжлэгийг хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ 2026 онд төсвийн алдагдлыг ДНБ-ий ойролцоогоор 4 хувьд, засгийн газрын урт хугацаат бондын хэмжээг 1.3 их наяд юань, орон нутгийн бондын хэмжээг 4.4 их наяд юаньд хүргэж тус тус нэмэгдүүлэхээ

зарлаад байна. БНХАУ-ын эдийн засгийн өсөлтийг ОУВС 2026 онд 4.6 хувь 2027 онд 4.1 хувь байх төсөөллийг энэ оны 7 дугаар сард зарлаад байна.

ОХУ: Дайнтай холбоотой цэрэг армийн зардлын өсөлтөөс шалтгаалсан төсвийн тэлэлтийн голлох нөлөөгөөр ОХУ-ын эдийн засаг 2024 онд 4.9 хувиар өссөн бол өндөр бодлогын хүү, барууны хориг арга хэмжээ, рублийн ханшийн чангаралт зэргээс шалтгаалан 2025 онд 1.0 хувьд хүрч эрс саарсан байна. ОХУ-ын Төв банкны мэдээлснээр дайнтай холбоотойгоор тус улсын эдийн засагт тогтворгүй байдал үргэлжилсээр 2026 оны эхний хагас жилд эдийн засгийн өсөлт 0.5 хувьд хүрсэн байна. ОХУ-ын эдийн засгийн өсөлт 2026 онд 1.1 хувь, 2027 онд 1.1 хувь орчимд байна гэж ОУВС тооцоолж байна.

АНУ: Хэрэглээ, хөрөнгө оруулалтын өсөлтийн нөлөөгөөр АНУ-ын эдийн засаг 2025 онд 2.1 хувиар тэлсэн ба 2026 оны эхний хагас жилийн байдлаар өсөлт ойролцоогоор 1.8 хувьд хүрч, дотоод эрэлт харьцангуй тогтвортой байна. ОУВС тус улсын эдийн засгийн 2026 оны өсөлтийн төсөөллийг 2.3 хувь, 2027 оны өсөлтийн төсөөллийг 2.2 хувь болгож, өмнөх төсөөллийн орчимд хадгалсан байна. АНУ-ын өрнүүлж буй худалдааны дайны улмаас дэлхийн худалдаа, хөрөнгө оруулалтын урсгал хумигдах, инфляц өсөх эрсдэл нэмэгдсээр байна.

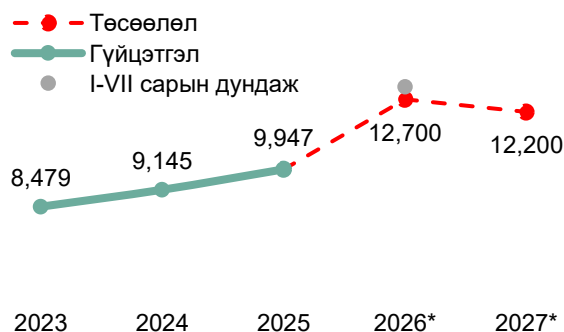
Евро бүс: Евро бүсийн эдийн засаг 2026 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеэс 1.0 хувиар өслөө. Бүсийн эдийн засгийн 30 орчим хувийг бүрдүүлдэг ХБНГУ-ын эдийн засгийн идэвхжил сул хэвээр байгаа бөгөөд Ирландын эдийн засгийн агшилт, эрчим хүчний үнийн өсөлт зэргээс шалтгаалан бүс нутгийн эдийн засгийн өсөл 2026 онд 0.9 хувьд хүрч, саарах хүлээлттэй байгаа бол төсвийн бодлогын дэмжлэгээр 2027 онд өсөлт 1.2 хувьд хүрч эрчимжинэ гэж ОУВС тооцоолж байна.

1.2.2. Уул уурхайн бүтээгдэхүүний зах зээлийн хандлага

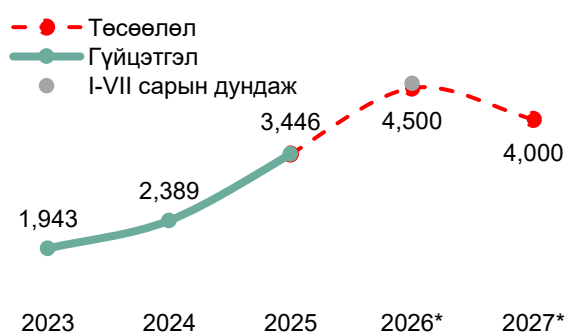
Зэсийн үнэ: Лондоны металлын бирж дээрх цэвэр зэсийн дундаж үнэ 2025 онд 9,947 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 8.8 хувиар өссөн байна. Харин 2026 оны эхний 7 сарын байдлаар цэвэр зэсийн дундаж үнэ 13,200 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 38.5 хувиар өссөн байна. Индонези, Чили улсад байрлах зэсийн томоохон уурхайнуудын үйл ажиллагаа ослын улмаас доголдож, зэсийн нийлүүлэлт буурснаар оны эхэнд дэлхийн зах зээл дэх зэсийн үнэ өсөхөд голлон нөлөөлөв. 2027 онд нийлүүлэлт буцан тогтворжсоноор үнэ бага зэрэг буурах хэдий ч дунд хугацаанд цахилгаан эрчим хүч болон технологид суурилсан салбаруудын өсөлтөөс шалтгаалан зэсийн эрэлт нэмэгдэж, үнэ өсөх хүлээлттэй байна. Олон улсын шинжээчдийн таамаглалаар зэсийн дундаж үнэ 2026 онд 12,700 ам.доллар, 2027 онд 12,200 ам.долларт хүрэхээр байна.

Алтны үнэ: Лондоны металлын бирж дэх алтны дундаж үнэ 2025 онд 3,446 ам.доллар/унц болж, өмнөх оноос 44.3 хувиар өссөн байна. Харин 2026 оны эхний 7 сарын байдлаар 4,576 ам.доллар/унц болж, өмнөх оноос 48.3 хувиар өссөн байна. Геополитикийн зөрчил нэмэгдэж, олон улсын хурцадмал байдал өндөр хэвээр байгаа энэ үед дэлхийн төв банкнуудын алтны худалдан авалт нэмэгдсэн нь алтны үнэ өсөхөд нөлөөллөө. Дэлхийн тодорхой бус байдал нэмэгдэж байгаатай холбоотойгоор алтны үнэ тогтвортой байх төлөвтэй байна. Олон улсын шинжээчдийн таамаглалаар алтны дундаж үнэ 2026 онд 4,500 ам.доллар, 2027 онд 4,000 ам.долларт хүрэхээр байна.

Зураг 1.7 Зэсийн үнийн хөдөлгөөн, төсөөлөл
(ам.доллар/тонн)

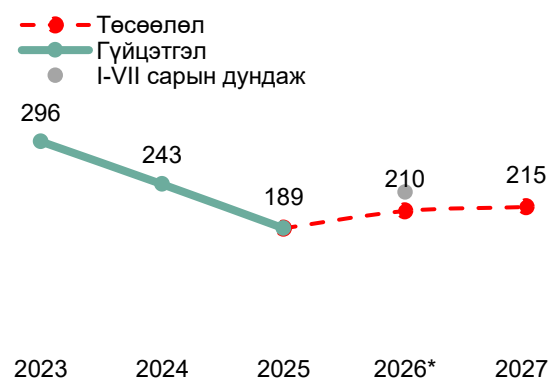
Зураг 1.8 Алтны үнийн хөдөлгөөн, төсөөлөл
(ам.доллар/унц)

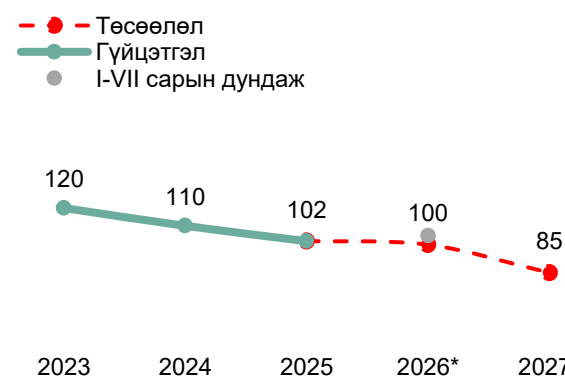
Эх сурвалж: Блүүмберг терминал

Коксжих нүүрсний үнэ: Сингапурын бирж дэх Австралийн сайн чанарын коксжих нүүрсний дундаж үнэ 2025 онд 189 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 22.4 хувиар буурсан байна. Харин 2026 оны эхний 7 сарын байдлаар 234 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 27.3 хувиар өслөө. Австрали улсад их хэмжээний бороо орсноос шалтгаалан уурхай, тээвэр логикийн үйл ажиллагаа доголдож, мөн уурхайн засвар үйлчилгээний саатлууд давхацсанаар нийлүүлэлт богино хугацаанд хумигдаж, үнэ өслөө. Олон улсын шинжээчдийн таамаглалаар коксжих нүүрсний дундаж үнэ 2026 онд 210 ам.доллар, 2027 онд 215 ам.долларт хүрэхээр байна.

Зураг 1.9 Нүүрсний үнийн хөдөлгөөн, төсөөлөл
(ам.доллар/тонн)

Зураг 1.10 Төмрийн хүдрийн үнийн хөдөлгөөн, төсөөлөл
(ам.доллар/унц)

Эх сурвалж: Блүүмберг терминал

Төмрийн хүдрийн үнэ: Төмрийн хүдрийн (62 хувийн агууламжтай) үнэ 2025 онд 102 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 7.5 хувиар буурсан байна. Харин 2026 оны эхний 7 сарын байдлаар 105 ам.доллар/тонн болж, өмнөх оноос 5.9 хувиар өслөө.

Австрали, Бразил зэрэг улсуудын нийлүүлэлтийн өсөлт, БНХАУ-ын үл хөдлөх хөрөнгийн салбарын уналт төмрийн хүдрийн үнэ буурахад голлон нөлөөллөө. БНХАУ-ын үл хөдлөх хөрөнгийн салбар богино хугацаанд сэргэх төлөвгүй байгаагаас гадна Австрали, Бразил зэрэг улсуудын олборлолт тогтвортой өсөхөөр байгаа тул төмрийн хүдрийн үнэ буурах төлөвтэй байна. Олон улсын шинжээчдийн

таамаглалаар төмрийн хүдрийн дундаж үнэ 2026 онд 100 ам.доллар, 2027 онд 85 ам.долларт хүрэхээр байна.

Газрын тосны үнэ: Брент төрлийн газрын тосны дундаж үнэ 2025 онд 66 ам.доллар/баррель болж, өмнөх оны эцсээс 10.2 хувиар буурсан байна. Харин 2026 оны эхний 7 сарын байдлаар 80 ам.доллар/баррель болж, өмнөх оны эцсээс 18.4 хувиар өслөө. Ойрх дорнодын зөрчлөөс шалтгаалан Ормузын хоолойн тээвэрлэлт багассантай холбоотойгоор дэлхийн газрын тосны нийлүүлэлтэд буурч, үнэ өсөхөд голлон нөлөөллөө. Геополитикийн тодорхой бус байдал нэмэгдэж, нийлүүлэлт тасалдах эрсдэл нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор 2026 онд газрын тосны үнэ өсөх төлөвтэй байна. Олон улсын шинжээчдийн таамаглалаар Брент төрлийн газрын тосны дундаж үнэ 2026 онд 80 ам.доллар, 2027 онд 70 ам.долларт хүрэхээр байна.

Зураг 1.11 Газрын тосны үнийн хөдөлгөөн, төсөөлөл (ам.доллар/баррель)

Эх сурвалж: Блүүмберг терминал

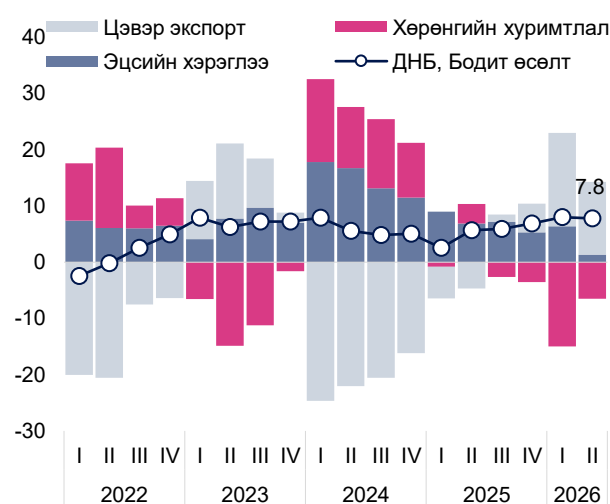
1.2.3. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

Нэрлэсэн дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2026 оны эхний хагаст 52.5 их наяд төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 30.4 хувиар, 2015 оны зэрэгцүүлэх үнээр тооцсон бодит ДНБ 16.4 их наяд төгрөг болж, өмнөх оны мөн үеэс 7.7 хувиар тус тус өслөө.

Хүснэгт 1.3 ДНБ-ий өсөлт, салбаруудаар (хувь)

Салбар	2022	2023	2024	2025	2026.II
ДНБ	5	7.4	5.1	6.8	7.7
ХАА	12	-8.9	-28.7	33.2	11.3
Уул уурхай	-15.3	23.4	10.8	10.6	31.5
Боловсруулах	6.1	5.1	-4.2	10	1.2
Цахилгаан, ус	3.3	5	4.8	9.4	7.4
Барилга	8.2	3.1	14	15.9	7.9
Худалдаа	10.1	6.8	11.9	-4.6	-0.2
Тээвэр	9.2	39.6	16.4	4.8	21.5
Бусад	5.4	5.8	8.9	3.5	1.8
Цэвэр татвар	11.5	6.6	14.7	0.3	0.3

Зураг 1.12 ДНБ-ий өсөлтийн бүтэц, эрэлт талаас (хувь)

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Уул уурхай, тээврийн салбарын өсөлт эрчимжиж, барилга, эрчим хүчний салбар тогтвортой өссөн, хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлт нь өндөр суурийн нөлөөгөөр саарсан ч, эерэг өсөлтөө хадгалснаар эдгээр салбарууд эдийн засгийн өсөлтийг голлон дэмжив. Харин худалдааны салбар агшсанаар эдийн засгийн өсөлтийг сааруулж байна.

Нүүрс олборлолт эхний хагас жилд 61 сая тоннд хүрч 48.7 хувиар, зэсийн баяжмал олборлолт 1.2 сая тоннд хүрч 20 хувиар, төмрийн хүдэр олборлолт 4.1 сая тоннд хүрч 21.7 хувиар тус тус өссөнөөр уул уурхайн салбарын үйлдвэрлэлийг голлон тэтгэлээ. Харин алтны олборлолт 4.5 тоннд хүрч өнгөрсөн оны мөн үеийн түвшинд, газрын тос олборлолт 7.3 хувиар буурснаар салбарын өсөлтийг саарууллаа.

Уул уурхайн салбарын идэвхжилийг даган тээврийн салбар оны эхний хагас жилийн байдлаар 21.5 хувиар өслөө. Өсөлтийг төмөр замаар тээсэн ачаа 47.2 хувиар, авто замаар тээсэн ачаа 53 хувиар тус тус нэмэгдсэн нь голлон тэтгэв.

Хөдөө аж ахуйн салбарын хувьд өвөлжилт харьцангуй хэвийн байсан ч хаврын саруудад зарим нутгаар цас, шороон шуургатай хүйтэн байсан нөлөөгөөр бойжсон төлийн тоо толгой 4.2 саяд хүрч (төл бойжилт 98.8 хувь) өмнөх оны мөн үеэс 426 мянган толгой малаар буурсан байна. Түүнчлэн өмнө нь бүртгэгдэж байгаагүй хэв шинжийн шүлхий өвчин тархаж, малын халдварт өвчний тархалт нэмэгдсэн нөлөөгөөр том малын зүй бус хорогдол 178 мянган толгойд хүрч өмнөх оны мөн үеэс 94 мянган толгой малаар өссөн байна. Ингэснээр хөдөө аж ахуйн салбарын 90 орчим хувийг бүрдүүлдэг мал аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтийн хурд саарав. Газар тариалангийн хувьд эхний 6 сарын байдлаар тариалсан талбайн хэмжээ 575.5 мянга га-д хүрч өмнөх оны мөн үеэс 21.8 мянган га-аар буюу 3.9 хувиар өссөн байна.

Мал аж ахуйн салбарын өсөлт саарч, өмнөх жилийн гангийн нөлөөгөөр хүнсний ногоо, улаан буудайн ургац буурснаар хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэл буурсан ч химийн бодис, химийн бодисоор хийсэн бүтээгдэхүүн болон төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэлийн үйлдвэрлэл өссөнөөр боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын үйлдвэрлэл өмнөх оны мөн үеэс 1.2 хувиар өссөн байна.

Барилгын салбарын өсөлтийг орон сууцны барилга байгууламжийн ажлууд, Багахангай-Хөшигийн хөндий чиглэлийн төмөр замын бүтээн байгуулалтын ажил дуусаж цаашид Эмээлт чиглэл рүү холбох гүүр далан зэрэг дэд бүтцийн ажлууд болон төмөр замын бүтээн байгуулалт, аймаг, нийслэлийн авто зам, гүүрэн байгууламжийн төслүүд үргэлжлүүлэн тэтгэснээр 2026 оны эхний хагаст 7.9 хувиар өслөө.

Эрчим хүчний салбарын өсөлт тогтвортой хадгалагдан 7.4 хувиар өсөж, нийт эдийн засгийн өсөлтийн 0.2 нэгж хувийг бүрдүүлэв. Цахилгаан эрчим хүч үйлдвэрлэл 4.7 тэрбум кВт цагт хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 8.0 хувиар, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл 9.8 сая Гкалд хүрч, 3.7 хувиар нэмэгдсэнээр эрчим хүчний үйлдвэрлэлийн өсөлт тогтвортой хадгалагдлаа.

Гадаад эрэлт: БНХАУ-ын дотоодын нүүрсний үйлдвэрлэл буурсантай холбоотойгоор коксжих нүүрсний импортыг эрчимтэй нэмэгдүүлж, Монгол Улсын нүүрсний экспортын биет хэмжээ 2026 оны эхний хагасын байдлаар 59.2 сая тоннд хүрч, сүүлийн 3 жилийн эхний хагасын дунджаас 23.2 сая тонноор давсан байна. Бараа, үйлчилгээний экспортын өсөлтийн голлох нөлөөгөөр цэвэр экспорт 26.9 хувиар сайжран, нийт өсөлтийг голлон буюу 13.0 нэгж хувиар дэмжлээ.

Дотоод эрэлт: Нийт хэрэглээ буюу эцсийн хэрэглээний өсөлт 2026 оны эхний хагас жилд 1.3 хувиар өсөж, өсөлтийн хурд алгуур буурч байгаагаас гадна хөрөнгийн хуримтлал огцом агшсанаар эдийн засгийн дотоод идэвх суларлаа.

Нийт хөрөнгийн хуримтлал 2026 оны эхний хагас жилд 14.5 хувиар буурч, нийт өсөлтийг 6.5 хувиар хязгаарлав. Хөрөнгийн хуримтлалыг бүтцийн хувьд үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгийн гэж ангилдаг. Үндсэн хөрөнгийн хуримтлал талаас орон сууцны барилга байгууламж, биологийн өсөж үрждэг хөрөнгийн өсөлт сайн байгаа хэдий ч машин, тоног төхөөрөмжийн хуримтлал 25.5 хувиар буурснаар үндсэн хөрөнгө 2026 оны эхний хагас жилд 11.0 хувиар агшиж, нийт өсөлтийг 4.3 нэгж хувиар хязгаарлав. Түүнчлэн өмнөх оны турш буураад байсан эргэлтийн хөрөнгө буюу бараа, материал, дусаагүй үйлдвэрлэлийн нөөц тайлант улиралд үргэлжлэн буурч, өмнөх оны мөн үеэс 38.6 хувиар агшиж, нийт өсөлтийг 2.2 хувиар хязгаарлав. Үүнд нүүрсний үнийн бууралттай холбоотой овоолгын үнэлгээ буурсан, худалдаа, үйлчилгээний үйл ажиллагаа удааширч татан авалт багассан зэрэг голлон нөлөөлсөн хэвээр байна.

Нийт хэрэглээ буюу эцсийн хэрэглээг өрхийн болон төрийн хэрэглээ бүрдүүлдэг. Өрхийн хэрэглээ алгуур саарч, төрийн хэрэглээ эцсийн хэрэглээг голлон дэмжив. Төрийн байгууллагын хэрэглээ 2025 онд суурийн өндөр нөлөөгөөр агшаад байсан бол 2026 оны эхний хагас жилд өмнөх оны мөн үеэс 4.2 хувиар тэлж, нийт өсөлтийг 0.9 нэгж хувиар дэмжлээ. Өрхийн хэрэглээний төлөвийг тодорхойлогч өрхийн бодит орлого 2026 оны эхний улиралд 6.0 хувиар өсөж байсан бол 2 дугаар улирлын байдлаар 4.9 хувиар буурч, огцом агшлаа. Өрхийн цалин хөлсний орлогын өсөлт 2.0 хувь болж өсөлтийн эрчим саарсны зэрэгцээ тэтгэвэр тэтгэмжийн орлого 0.4 хувь, өрхийн үйлдвэрлэл, үйлчилгээний орлого 33.5 хувиар тус тус агшиж, өсөлтийг хязгаарлав. Засгийн газраас өрхийн орлогыг дэмжих чиглэлд 2026 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн цалин, тэтгэврийг нэмэх шийдвэр гаргасан хэдий ч инфляцын түвшин 2026 оны 2 дугаар улирлаас эхлэн төв банкны зорилтот түвшнээс дээгүүр гарч, өрхийн бодит орлогын өсөлтийг хязгаарлав.

Тодруулбал, Хөдөлмөрийн зах зээл 2026 оны 2 дугаар улиралд саарч, ажиллагчдын тоо өмнөх оны мөн үеэс 0.6 хувиар буурсан боловч Засгийн газраас авч хэрэгжүүлсэн бодлогууд өрхийн цалин хөлсний орлогын өсөлтийг дэмжсэн. Тухайлбал, Засгийн газраас ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагын багш, ажилчдын үндсэн цалинг 2026 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн 50 хувиар, эмч ажилчдыг 30 хувиар тус тус нэмэгдүүлж, цалингийн орлогыг дэмжлээ. Мөн хөдөөгийн суманд ажиллаж байгаа төрийн албан хаагчдад 2024 оны 4 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн үндсэн цалингийн 40 хувиар, аймгийн төвийн суманд 20 хувиар тус тус тооцож орон нутгийн нэмэгдэл олгохоор шийдвэрлэсэн. Дээрх шийдвэрийн нөлөөгөөр хөдөөгийн өрхийн орлогод эзлэх цалин хөлсний орлогын хувь хэмжээ алгуур нэмэгдэж, өрхийн орлогыг дэмжих нөлөө үзүүлж байна.

Өрхийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлого 2025 оны 3, 4 дүгээр улиралд дараалан буураад байсан. Үүнтэй уялдуулан Засгийн газрын 2025 оны 242 дугаар тогтоолоор Нийгмийн даатгалын сангаас олгох бүрэн тэтгэвэр, цэргийн тэтгэврийн доод хэмжээ, хувь тэнцүүлэн тогтоосон тэтгэврийн доод хэмжээг нэмэгдүүлэн шинэчлэн тогтоож, 2026 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөхөөр баталсан. Мөн Засгийн газрын 2025 оны 241 дүгээр тогтоолоор нийгмийн халамжийн тэтгэврийг нэмэгдүүлэн шинэчлэн тогтоосон нь өрхийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн орлогын өсөлтийг дэмжсэн.

2026 оны хүлээгдэж буй гүйцэтгэл: Дээрх үзүүлэлтүүдэд үндэслэн 2026 оны эдийн засгийн өсөлтийн хүлээгдэж буй гүйцэтгэлийг 5.7 хувь байхаар төсөөлж байна. Салбаруудаар авч үзвэл, нүүрс, зэсийн олборлолтын эрчим хадгалагдсанаар

уул уурхайн салбарын өсөлт эдийн засгийн өсөлтийг голлон дэмжих төлөвтэй байгаа бол өргөн хэрэглээний бараа бүтээгдэхүүний үнэ нэмэгдсэн, дотоод эрэлт удааширснаар өсөлтийг сааруулахаар байна.

Уул уурхайн үйлдвэрлэл нэмэгдсэнтэй холбоотойгоор ачаа тээврийн хэмжээ нэмэгдэж, тээврийн салбарын өсөлтийг тэтгэхээр байна. Барилгын салбарын хувьд орон сууцны барилга болон төмөр зам, авто зам, гүүрэн байгууламж зэрэг инженерийн барилга, байгууламжийн бүтээн байгуулалтын ажлууд эрчимтэй үргэлжилснээр салбарын өсөлт хадгалагдаж, эдийн засгийн өсөлтөд эерэг хувь нэмэр оруулахаар байна.

Харин хаврын саруудад зарим нутгаар цас, шороон шуурга ихтэй, хүйтэн нөхцөл байдал үргэлжилж, намрын улиралд эрт хүйтрэх, нойтон цас орох эрсдэлтэй байгаа нь том малын зүй бус хорогдлыг өмнөх оны түвшнээс нэмэгдүүлэх эрсдэлтэй байна. Үүний улмаас хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлт саарах хандлагатай байгаа бөгөөд мал аж ахуйн гаралтай түүхий эдийн нийлүүлэлт буурснаар хүнсний үйлдвэрлэлийн өсөлт саарч, боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын өсөлт удаашрах төлөвтэй байна. Мөн өргөн хэрэглээний бараа бүтээгдэхүүний үнэ нэмэгдсэн, дотоод эрэлт буурч байгаа нөлөөгөөр худалдааны салбар оны эхний хагаст буурсан нь оны туршид үргэлжлэх төлөвтэй байгаа нь өсөлтийг сааруулахаар байна.

Эрэлт талаас гадаад эрэлт үргэлжлэн сайн байж уул уурхайн бүтээгдэхүүний экспортын өсөлт хадгалагдсанаар цэвэр экспорт эдийн засгийн өсөлтийг голлон дэмжих хүлээлтэй байна. Түүнчлэн, орон сууцны барилгын бүтээн байгуулалтын ажил тэлж нийт хөрөнгийн хуримтлал эдийн засгийн өсөлтийг дэмжинэ. Харин зээл олголтын хэмжээ өнгөрсөн оны түвшинд байж эдийн засгийн үйл ажиллагааны дотоод идэвхийг дэмжих хэдий ч инфляцын өсөлт үргэлжлэн хадгалагдсанаар эцсийн хэрэглээ саарах төлөвтэй байна.

1.2.4. Хэрэглээний үнийн түвшин, мөнгөний бодлогын үндсэн үзүүлэлт

Инфляц 2026 оны 7 дугаар сард 13.0 хувь хүрч, өмнөх оны мөн үеэс 4.9 нэгж хувиар өслөө. Инфляц өмнөх оны мөн үеэс өсөхөд хүнсний бүлэг болон шатахууны үнийн өсөлт голлон нөлөөлсөн байна. Тодруулбал, 2023, 2024 оны дараалсан зуд, 2025 оны ган зэрэг байгаль, цаг уурын нөхцөл байдлаас голлон шалтгаалж махны нийлүүлэлт хумигдсанаар 2026 оны 4 дүгээр сараас махны үнэ эрчимтэй өсөж, 7 дугаар сард өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 52.4 хувийн өсөлттэй, инфляцад 4.9 нэгж хувийн оролцоотой гарсан. Төмсний үнийн хувьд, 2025 онд хураасан ургацын хэмжээ өмнө жилээс 2.2 дахин бага буюу 114.1 мянган тонн байсан нь голлон нөлөөлж, 87.7 хувиар өсөлттэй, 0.6 нэгж хувийн оролцоотой байна. Түүнчлэн Ойрх Дорнодын мөргөлдөөний нөлөөгөөр бий болсон дэлхийн газрын тосны үнийн өсөлт, ОХУ-Украины дайнтай холбоотойгоор үүссэн шатахууны нийлүүлэлтийн тасалдал зэргээс шалтгаалж шатахууны үнэ 19.2 хувийн өсөлттэй, 1.2 нэгж хувийн оролцоотой байна.

Инфляц 2026 онд дунджаар төв банкны зорилтот түвшнээс өндөр байх хүлээлттэй байна. Тодруулбал, мах, хүнсний ногоо, шатахууны үнийн өсөлтөөс шалтгаалж хүнс, тээврийн бүлгийн барааны үнэ нэмэгдэн, нийлүүлэлтийн шалтгаантай инфляц 2026 оны сүүлийн хагаст өндөр түвшинд хадгалагдахаар байна.

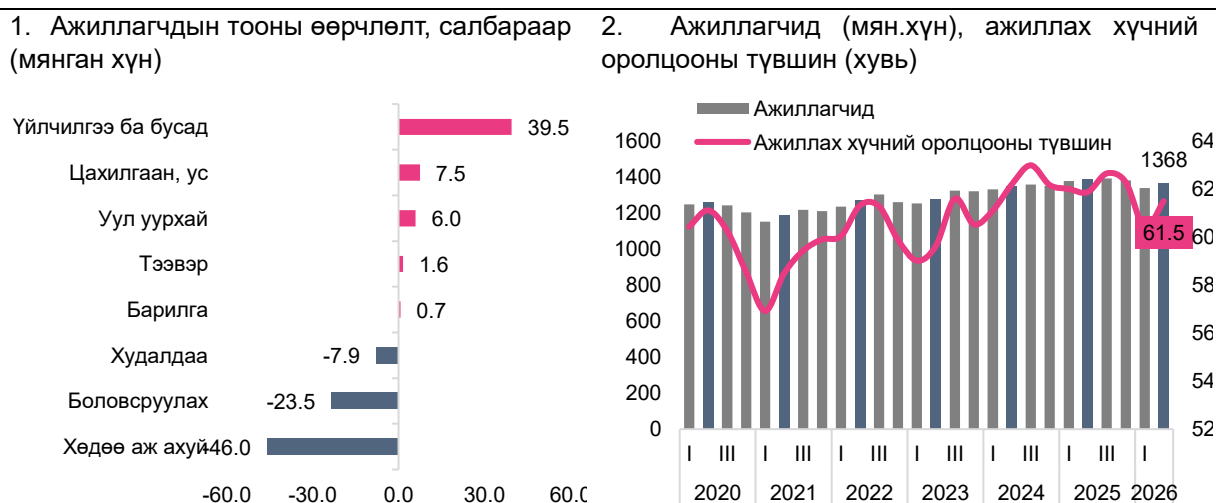
Цаашид геополитикийн хурцадмал байдал, уур амьсгалын өөрчлөлт, тээвэр логистикийн саатал зэрэг нь инфляцыг өдөөх эрсдэлтэй хэвээр байна.

Мөнгөний нийлүүлэлтийн өсөлт 2026 оны 2 дугаар улирлын эцэст 25.8 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 21.6 нэгж хувиар өслөө. Банкны салбарын зээлийн үлдэгдэл 6 дугаар сард 49.0 их наяд төгрөгт хүрч, жилийн өсөлт 15.9 хувьд хүрлээ. Нийт зээлийн үлдэгдлийн 73 хувь буюу 35.5 их наяд төгрөгийг бизнесийн зээл, 27 хувь буюу 13.4 их наяд төгрөгийг хэрэглээний зээл бүрдүүлж байна. Бизнесийн зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2026 оны 2 дугаар улиралд 19.2 хувь болж, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 11.1 нэгж хувиар саарсан байна. Хэрэглээний зээлийн үлдэгдлийн өсөлт 2026 оны 2 дугаар улиралд 8.2 хувьд хүрч, өсөлтийн хурд өмнөх оны мөн үеэс 11.5 нэгж хувиар саарав.

1.2.5. Ажил эрхлэлт, ажилгүйдлийн түвшин

Ажиллагчдын тоо 2026 оны 2 дугаар улирлын байдлаар өмнөх оны мөн үеэс 22 мянгаар буурч 1 сая 368 мянга болсон байна. Энэхүү бууралтад нийт ажиллагчдын дөрөвний нэгийг бүрдүүлдэг хөдөө аж ахуйн салбарын ажиллагчдын тоо өмнөх оны мөн үеэс 46 мянгаар буюу 12 хувиар, боловсруулах салбарын ажиллагчдын тоо 24 мянгаар буюу 20 хувиар тус тус буурсан нь голчлон нөлөөллөө. Харин үйлчилгээний салбар 40 мянган ажиллагчдаар нэмэгдсэний 10 мянгыг санхүү, даатгал, 12 мянгыг боловсролын салбарын ажиллагчид бүрдүүлсэн бол цахилгаан, усны салбарт 8 мянган ажиллагчид нэмэгджээ.

Зураг 1.13 Ажил эрхлэлтийн үзүүлэлтүүд

Эх сурвалж: Үндэсний статистикийн хороо

Харин ажилгүй иргэдийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 13.5 мянган хүнээр буюу 20.5 хувиар өсөж 79 мянгад хүрлээ. Ингэснээр ажилгүйдлийн түвшин 1.0 нэгж хувиар өсөж 5.5 хувьд хүрэв. Улмаар ажиллагчдын тооны бууралт, ажилгүй иргэдийн тооны өсөлтийн үр дүнд ажиллах хүч өмнөх оны мөн үеэс 8.5 мянган хүнээр буюу 0.6 хувиар буурч 1 сая 447 мянга болсон нь ажиллах хүчний оролцооны түвшнийг өмнөх оны мөн үеэс 0.4 нэгж хувиар бууруулж 61.5 хувь болсон байна.

Хөдөлмөрийн зах зээл энэ оны сүүл хагаст эхний хагасаас идэвхжих хүлээлттэй байна. Ажиллах хүчний эрэлт өсөж ажиллагчдын тоо оны сүүл хагаст нэмэгдэж 1 сая 450 мянга орчимд хүрэхээр байна. Үүний дүнд ажиллах хүчний оролцооны түвшин 61 орчим хувьд хадгалагдана гэсэн хүлээлттэй байна.

1.2.6. Нэгдсэн төсөв

Нэгдсэн төсөв нь улсын, орон нутгийн, нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгал болон үндэсний баялгийн төсвөөс бүрддэг. Орон нутгийн төсвийн урьд оны

үлдэгдэл сүүлийн 3 жилд 2.3 их наяд төгрөгөөр нэмэгдэж, 2026 оны байдлаар 2.8 их наяд төгрөгт хүрээд байна.

Төсвийн тухай хуулийн 57.3 дахь хэсэгт орон нутгийн төсөв нь тухайн жилийн төсвийн зарим зардлыг өмнөх жилийн төсвийн үлдэгдлээс санхүүжүүлэх боломжтой байдаг. Энэхүү зохицуулалт нь орон нутгийн санхүүгийн уян хатан байдлыг хангах, өмнөх онд бүрдсэн нөөц хөрөнгийг үр ашигтай ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлэх ач холбогдолтой юм.

Гэвч хэрэгжилтийн явцад өмнөх жилийн төсвийн үлдэгдлээс санхүүжүүлж буй зардал нь тухайн жилийн төсвийн зардалд тусгагддаг боловч орлогын хэсэгт шинээр орлого бүрдүүлээгүй нөхцөлд төсвийн тэнцэлд сөргөөр нөлөөлж байна. Үүнтэй холбогдуулан Төсвийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулж өмнөх оны төсвийн үлдэгдлээс санхүүжүүлэх зарлагыг тухайн жилийн төсвийн хүрээний мэдэгдэл болон жилийн төсөвт тусгаж, зарцуулалтыг санхүүжүүлэх үүсвэр болон батлагдсан хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй байх зохицуулалтыг тусгалаа.

Ингэснээр орон нутгийн урьд оны ашиглаагүй үлдэгдлийг зарцуулах эрхийг нээх байдлаар нэгдсэн төсвийн нийт зарлагыг 2026 батлагдсан дүнгээс 998.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлж 33,978.0 тэрбум төгрөгт хүрэхээр тооцлоо.

Хүснэгт 1.4 Төсвийн нийт зарлагын хэмжээ, түүний өсөлт (тэрбум төгрөг)

Үзүүлэлт	2026 Бат	2026 ХБГ	Зөрүү
Төсвийн нийт зарлага	32,980.0	33,978.0	998.0
ДНБ-д эзлэх хувь	32.2%	33.2%	

Эх сурвалж: Сангийн яам, ЭЗХЯ-ны төсөөлөл

Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.9-д “нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн алдагдлын тухайн жилийн оны үнээр тооцсон дотоодын нийт бүтээгдэхүүнд эзлэх хувь хэмжээг 2025 оноос эхлэн тухайн төсвийн жилийн дотоодын нийт бүтээгдэхүүний хоёр хувиас илүүгүй алдагдалтай, эсхүл ашигтай байна” гэж заасны дагуу тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн ДНБ-д эзлэх хувь 2026 онд 1.0 хувь буюу алдагдалтай байхаар батлагдсан.

Орон нутгийн төсвөөс өмнөх онд санхүүжүүлээгүй үлдэгдлээс 1 их наяд төгрөгийг зарцуулахаар тооцсон нь 2026 онд ДНБ-ий 2.0 хувьтай тэнцэх хэмжээний алдагдалтай гарахаар байна. Энэ нь Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 19.9-д заасан зорилтот түвшний үзүүлэлтийг хангаж байна.

Хүснэгт 1.5 Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл, түүний гүйцэтгэл (ДНБ-д эзлэх хувь)

Үзүүлэлт	2026 Бат	2026 ХБГ
Хуулийн хязгаар	-2.0	-2.0
Тэнцвэржүүлсэн тэнцэл	-1.0	-2.0

Эх сурвалж: Сангийн яам, ЭЗХЯ-ны төсөөлөл

1.2.7. Гадаад худалдааны урсгал тэнцэл

Нийт экспорт 2026 онд 19.0 тэрбум ам.долларт хүрэхээр хүлээгдэж байна. Уул уурхайн гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт 17.6 тэрбум ам.долларт, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспорт 1.4 тэрбум ам.долларт, тэр дундаа хөдөө аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүний экспорт 750 сая ам.долларт тус тус хүрэхээр байна.

Оюу толгойн гүний уурхайн олборлолтын нөлөөгөөр зэсийн баяжмал дахь цэвэр зэс, алтны агуулга нэмэгдэх төлөвтэй байгаагаас гадна дэлхийн зах зээл дэх цэвэр зэс, алтны үнэ өсөх хандлагатай байна. Үүнтэй холбоотойгоор зэсийн баяжмалын экспорт 2,195 мянган тоннд хүрч, зэсийн баяжмалын экспортын орлого 7.2 тэрбум ам.долларт хүрэхээр байна. Түүнчлэн, БНХАУ-ын Шаньси мужийн томоохон уурхайд гарсан ослын улмаас тус улсын нүүрсний үйлдвэрлэл буурсан нь Монгол Улсын нүүрсний экспортын эрэлтийг дэмжихийн зэрэгцээ боомт, тээврийн хүчин чадал сайжирснаар нүүрсний экспорт 100 сая тоннд хүрэхээр байна. Олборлолт болон тээвэр зохион байгуулалт сайжирсантай холбоотойгоор төмрийн хүдрийн экспорт 9.2 сая тоннд хүрч нэмэгдэхээр байна.

Нийт импорт 2026 онд 12.9 тэрбум ам.долларт хүрэхээр тооцоолж байна. Ойрхи Дорнодын нөхцөл байдалтай холбоотойгоор дэлхийн зах зээл дээрх газрын тосны үнэ өссөнөөр нефтийн бүтээгдэхүүний үнэ өсөхөд нөлөөлж байна. ОХУ-ын нефтийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрүүдэд саатал үүссэнээр нийлүүлэлт буурч, улмаар нефтийн бүтээгдэхүүний үнэ өсөн хэрэглээ болон аж үйлдвэрийн орц бүтээгдэхүүний импорт нэмэгдэх төлөвтэй байгаа бол томоохон төслүүдийн бүтээн байгуулалтын нөлөөгөөр барилгын материалын импорт өсөхөөр байна. Нийт гадаад худалдааны бараа эргэлт 2026 оны эцэст 32 тэрбум ам.долларт хүрч, худалдааны тэнцэл 6.1 тэрбум ам.долларын ашигтай гарахаар тооцож байна.

1.2.8. Төлбөрийн тэнцэл

Төлбөрийн тэнцэл 2026 оны эхний 6 сарын байдлаар 567 сая ам.долларын ашигтай гарлаа. Үүнд эрдэс бүтээгдэхүүний үнэ болон биет хэмжээний өсөлтөөс шалтгаалан бараа, үйлчилгээний экспорт өмнөх оны мөн үеэс 4,330 сая ам.доллароор өссөн нь голлон нөлөөллөө. Гадаад валютын улсын нөөц 2026 оны 7 дугаар сарын эцэст 7,963 сая ам.долларт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2,583 сая ам.доллароор өссөн байна. Засгийн газраас экспортын орлого, санхүүгийн дансны ашгийг нэмэгдүүлж, гадаад валютын улсын нөөцийг өсгөхөд чиглэсэн арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж байна.

2. ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. ДУНД ХУГАЦААНЫ ТӨСВИЙН ХҮРЭЭНИЙ МЭДЭГДЛИЙГ ӨӨРЧЛӨХ ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөлд зөвхөн орон нутгийн төсвийн урьд оны ашиглаагүй үлдэгдлийг зарцуулах эрхийг нээх байдлаар төсвийн нийт зардал болон төсвийн алдагдлын дүнг 998 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдүүлэхээр хуулийн төсөлд тусгасан. Харин бусад эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг өөрчлөхгүй байдлаар тусгасан.

Мөн Төсвийн хүрээний мэдэгдэлд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг дагалдуулан Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг боловсруулсан. Хуулийн төсөлд төсвийн хүрээний мэдэгдлийн үндсэн үзүүлэлтэд 2024 оноос өмнө мөрдөгдөж байсан “нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлтийн хэмжээ”, “нэгдсэн төсвийн хөрөнгийн зардлын хэмжээ” гэсэн хоёр үзүүлэлтийг нэмж тусгахаар боловсруулсан. Ингэснээр төсвийн зарлага, хөрөнгийн зардлын дунд хугацааны төлөвлөлтөд тавих хязгаарлалтыг тодорхой болгож, төсвийн сахилга батыг бэхжүүлэх эрх зүйн орчин бүрдэнэ.

Түүнчлэн Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.2, 6.1.3 дахь төсвийн тусгай шаардлагыг өөрчлөн найруулж, нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл болон нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлтөд хязгаар тогтоох зохицуулалтыг тусгасан. Үүнд нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл нь тухайн төсвийн жилийн ДНБ-ий 2 хувиас илүүгүй алдагдалтай, эсхүл ашигтай байх, нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлт нь тухайн жилийн эрдэс баялгийн бус ДНБ-ий өсөлт болон өмнөх дараалсан 12 жилийн эрдэс баялгийн бус ДНБ-ий өсөлтийн дунджаас аль ихээс хэтрэхгүй байх зохицуулалтыг тусгасан.

Энэхүү зохицуулалт нь эрдэс баялгийн салбарын орлого, түүхий эдийн үнийн хэлбэлзлээс шалтгаалсан төсвийн зарлагын огцом өсөлтийг хязгаарлаж, төсвийн зарлагын өсөлтийг эдийн засгийн суурь, тогтвортой өсөлттэй уялдуулахад чиглэнэ.

3. ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. МОНГОЛ УЛСЫН 2026 ОНЫ ТӨСВИЙН ХҮРЭЭНИЙ МЭДЭГДЭЛ, 2027-2028 ОНЫ ТӨСВИЙН ТӨСӨӨЛЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААР

3.1 Төсвийн тусгай шаардлага хангасан байдал²

Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх хэсэгт заасны дагуу дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдэл нь дараах төсвийн тусгай шаардлагуудыг хангаж байна.

Нэгдсэн төсвийн орлогыг тэнцвэржүүлсэн журмаар тооцдог байх. Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.3.а-д заасан шаардлагын дагуу гол нэр төрлийн эрдэс баялгийн тэнцвэржүүлсэн үнийг олон улсын санхүүгийн мэдээллийн байгууллагуудаас гаргасан үнийн төсөөлөлд үндэслэхээс гадна макро эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүдтэй уялдуулан төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогыг тооцсон болно.

Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл. Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийг тухайн төсвийн жилийн ДНБ-ий 2 хувиас илүүгүй алдагдалтай, эсхүл ашигтай байхаар тооцож, төсвийн тусгай шаардлагыг хангахаар тусгасан.

Хүснэгт 3.1 Нэгдсэн төсвийн суурь тэнцлийн төсөөлөл (ДНБ-д эзлэх хувь)

	2026	2027	2028
Хуулийн хязгаар	-2.0%	-2.0%	-2.0%
Төсөөлөл	-2.0%	-1.5%	-1.0%

Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлтийн хэмжээ. Төсвийн нийт зарлагын өсөлтийг тухайн жилийн эрдэс баялгийн бус ДНБ-ий өсөлт болон өмнөх дараалсан 12 жилийн эрдэс баялгийн бус ДНБ-ий өсөлтийн дунджаас аль ихээс хэтрэхгүй байхаар тооцож, эдийн засгийн суурь өсөлттэй уялдуулан төсвийн зарлагыг төлөвлөх зохицуулалтыг тусгасан. Нэгдсэн төсвийн нийт зарлага 2026 онд 8.4 хувиар, 2027 онд 7.4 хувиар, 2028 онд 5.8 хувиар өсөхөөр төсөөлсөн нь заасан төсвийн зарлагын өсөлтийн тусгай шаардлагыг хангаж байна.

Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлсэн үлдэгдэл. Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлсэн үлдэгдэл нь тухайн жилийн ДНБ-ий 60 хувиас хэтрэхгүй байна гэж заасан. Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлэгдсэн үлдэгдэл 2026-2028 онд хуулийн шаардлагыг хангаж байна.

Хүснэгт 3.2 Засгийн газрын өрийн нэрлэсэн дүнгээр илэрхийлсэн үлдэгдлийн төсөөлөл (ДНБ-д эзлэх хувь)

	2026	2027	2028
Хуулийн хязгаар	60.0%	60.0%	60.0%
Төсөөлөл	50.0%	50.0%	50.0%

² Төсвийн тогтвортой байдлын тухай хуулийн "12.3.9.төсвийн төлөвлөлтийн төсвийн тусгай шаардлагад нийцсэн байдал, дунд хугацааны төсвийн хүрээний мэдэгдлээр тавигдсан зорилт, арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн байдал"

3.2 Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн тухай хуулийн төсөл

Хүснэгт 3.3 Монгол Улсын нэгдсэн төсвийн 2026 оны төсвийн хүрээний мэдэгдэл, 2027-2028 оны төсвийн төсөөллийн үзүүлэлт

	Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт	Төсвийн хүрээний мэдэгдэл	Төсвийн төсөөлөл	
		2026	2027	2028
1	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүний бодит өсөлтийн хэмжээ /хувь/	5.7	5.8	6.0
2	Хэрэглээний үнийн өсөлтийн түвшин	8.0	7.0	6.0
3	Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлогын доод хэмжээ /тэрбум төгрөг/	31,930.0	34,780.0	37,371.8
	ДНБ-д эзлэх хувь	31.2	30.4	29.4
4	Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын дээд хэмжээ /тэрбум төгрөг/	33,978.0	36,493.4	38,644.0
	ДНБ-д эзлэх хувь	33.2	31.9	30.4
5	Нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцэл /тэрбум төгрөг/	-2,048.0	-1,713.4	-1,272.2
	ДНБ-д эзлэх хувь	-2.0	-1.5	-1.0
6	Нэгдсэн төсвийн нийт зарлагын өсөлтийн хэмжээ /тэрбум төгрөг/	2,647.0	2,515.4	2,150.6
	ДНБ-д эзлэх хувь	2.6	2.2	1.7
7	Нэгдсэн төсвийн хөрөнгийн зардлын хэмжээ /тэрбум төгрөг/	8,414.4	8,962.6	9,032.6
	ДНБ-д эзлэх хувь	8.2	7.8	7.1
8	Засгийн газрын өрийн нийт хэмжээ /тэрбум төгрөг/	51,200.0	57,114.9	63,610.1
	ДНБ-д эзлэх хувь	50.0	50.0	50.0
9	Нийгмийн халамжийн тухай хуульд заасны дагуу төсвөөс хуваарилах зардлын дээд хэмжээ /тэрбум төгрөг/	2,664.3	2,823.0	2,998.2
	ДНБ-д эзлэх хувь	2.6	2.5	2.4